



OPINTO-OPAS

2021 – 2022

Sisällys

LUKION OPISKELIJALLE	4
WILMA	4
1 LUKION YHTEYSTIEDOT JA OPETTAJAKUNTA	5
2 YLEISTÄ.....	6
2.1 LUKUVUODEN TYÖPÄIVÄT	6
2.2 OPPITUNTIEN JA RUOKAILUN KELLONAJAT.....	6
2.3 JAKSOT, KOEVIIKOT, POHJATUNNIT JA UUSINTAKOKEET	6
2.3.1 Jaksot ja koeviikot	7
2.3.2 Koeohjeet.....	7
2.4 OPISKELUVÄLINEET	8
3 TUNTIJAKO	10
4 LUKIO-OPINTOJEN SUORITTAMINEN	13
4.1 OPISKELUOHJELMA	13
4.2 ITSENÄISET SUORITUKSET	13
4.3 MUISSA OPPILAITOKSISSA SUORITETTUIEN OPINTOJEN HYVÄKSILUKEMINEN.....	13
4.4 OPINTO-OHJELMAN MUUTTAMINEN.....	14
4.5 OPINTOJEN KESKEYTTÄMINEN	15
4.6 KAKSOISTUTKINTO-OPISKELU	15
5 OPINTOJEN ARVIOINTI.....	16
5.1 ARVIOINTI JA SIITÄ TIEDOTTAMINEN	16
5.2 OPINTOJAKSON ARVIOINTI.....	16
5.2.1 Arvioinnin perusteet	16
5.2.2 Numeroin arvioitavat opintojaksot	16
5.2.3 Arviointi pelkän koesuorituksen perusteella.....	16
5.2.4 Arvioinnit kirjaimin (S, H, K, T, P).....	16
5.3 OPINTOJAKSOJEN / KURSSIEN UUSIMINEN	17
5.4 OPPIAINEEN OPPIMÄÄRÄN ARVIOINTI	17
5.5 PÄÄTTÖTODISTUKSESSA NUMEROIN ARVIOITAVAT OPPIAINEET.....	18
5.6 LUKION OPPIMÄÄRÄ.....	18
5.7 ARVIOINNIN UUSIMINEN JA OIKAISU	18
6 POISSAOLOT	19
6.1 POISSAOLOJEN MERKITSEMINEN JA SEURANTA.....	19
6.2 TOIMINTATAPA LUVATTOMISSA POISSAOLOISSA JA JATKUVASSA MYÖHÄSTELYSSÄ.....	19
6.3 TYÖSSÄKÄYNTI.....	19
6.4 AUTOKOULU.....	19
6.5 POHJATUNNIT.....	19
6.6 POISSAOLOLUVAN MYÖNTÄMINEN.....	19
6.7 SAIRAUSSOISSAOLOT.....	19
6.8 OPINTOJAKSOLLE UUELLEEN OSALLISTUMINEN	20
6.9 AINEOPISKELIJAT JA KAKSOISTUTKINTOA SUORITTAVAT	20
7 OPINTO-OHJAUS.....	20
8 LUKION JÄRJESTYSSÄÄNNÖT	20
9 TENTIT JA YLIOPPILASKIRJOITUKSET	22
9.1 TENTIT	22
9.2. YO-KOEPÄIVÄT LUKUVUONNA 2021-2022.....	22
SYKSYN 2021 KOEPÄIVÄT.....	22
KEVÄÄN 2022 KOEPÄIVÄT	24
9.3 YLIOPPILASTUTKINNOSTA	25
10 OPINTOJAKSOT, KURSSIT, KIERTOTUNTIKAAVIO, OPINTOJAKSOTARJOTIN	26

10.1 AINELYHENTEET (OPINTOJAKSON KUVAUKSISSA JA OPINTOJAKSOTARJOTTIMESSA)	26
10.2 LUKION KIERTOTUNTIKAAVIO JA AIKATAULU	26
10.3. OPINTOJAKSOTARJOTIN 2021-2022	26
10.4 OPINTOJAKSOLUETTELO LOPS 2021	28
10.5. KURSSILUETTELO LOPS 2016.....	31
11. LUKION OPPIKIRJAT LUKUVUONNA 2020-2021	36

LUKION OPISKELIJALLE

Tämä opas sisältää tärkeää tietoa Siikajoen lukiosta ja lukio-opiskelusta. Tämä on tärkein käsikirjasi.

Lukion päättötodistus edellyttää vähintään 75 kurssin / 150 opintopisteen suorittamista. Opinto-ohjelmasi laatimisessa sinua auttaa ja ohjaa ensisijaisesti opinto-ohjaaja yhdessä ryhmänohjaajan kanssa. Aineenopettajat opastavat sinua myös opintojaksovalintojen tekemisessä. Ryhmänohjaajasi puoleen voit kääntyä kaikissa mieltä askarruttavissa asioissa.

WILMA

Wilmasta voit seurata opintojesi etenemistä. Sieltä näet suorituksesi, arvosanat, valitsemasi opintojaksot / kurssit, kunkin jakson työjärjestyksen ja arviointiviikon sekä opiskeluohjelmasi.

Wilmaan pääset osoitteesta <https://siikajoki.inschool.fi>. Kirjautumiseen tarvitset käyttäjätunnuksesi ja salasanasi. Jos unohdat salasanasi, kansliasta voit pyytää uuden salasanan.

1 LUKION YHTEYSTIEDOT JA OPETTAJAKUNTA

Osoite	Opintie 1	92400 Ruukki	
WILMA	https://siikajoki.inschool.fi (oma käyttäjätunnus ja salasana)		
Rehtori	Juha Vaara		040-3156433
Apulaisrehtori ja opinto-ohjaaja	Maritta Männistö		040-3156320
Toimistos sihteeri	Rauni Rantoharju		040-3156315
Kuraattori	Jonna Achrén		040-3156331
Terveydenhoitaja	Tuula Lehto		044-4394624
Ryhmänohjaajat	Satu Kleine 21A		
	Pirjo Kananen 20A		
	Katja Rissanen 19A		

Opettajien e-mail muotoa etunimi.sukunimi@siikajoki.fi

Opettajakunta ja opetusaine:

Vaara Juha	rehtori
Anttila Päivi	kuvataide
Heikkilä Juhani	musiikki
Hellsten Katariina	fysiikka
Huovinen Kaisla	äidinkieli, ilmaisutaito
Junttila Milla-Riina	matematiikka
Kananen Pirjo	äidinkieli ja kirjallisuus, RO 20A
Kanniainen-Risto Katri	erityisopetus
Keskikallio Jaakko	historia, yhteiskuntaoppi
Kleine Satu	ruotsi, saksa RO 21A
Kyynäräinen Esko	fysiikka, matematiikka
Launonen Pekka	liikunta, terveystieto
Mehtomaa Eija	suomi toisena kielenä
Männistö Maritta	apulaisrehtori, opinto-ohjaus
Raitanen Jani	biologia, maantiede
Rajanen Outi	uskonto, psykologia, filosofia
Rissanen Katja	biologia, maantiede, RO 19A
Sirkeinen Meri	kemia, matematiikka
Tolonen Juuso	englanti, historia, yhteiskuntaoppi
Tornberg Olli	matematiikka
Pajuvesa-Korkala Riikka	hevosalan opinnot yhteyshenkilö
Pajari Katariina	ratsastus

2 YLEISTÄ

2.1 Lukuvuoden työpäivät

Syyslukukausi

ke 11.8.2021 alkaa lukuvuosi
 syysloma 25.10. - 29.10.2021 (viikko 43)
 itsenäisyyspäivä 6.12.2021 on vapaa
 syyslukukausi päättyy 22.12.2021

Kevätlukukausi

kevätlukukausi alkaa ma 10.1.2022
 talviloma 7.3. - 11.3.2022 (viikko 10)
 pääsiäisloma 15.4. - 18.4.2022
 helatorstai 26.5.2022 vapaapäivä
 kevätlukukausi päättyy lauantaina 4.6.2022

2.2 Oppituntien ja ruokailun kellonajat

Oppitunnit ovat 75 min mittaisia. Ruokailu on toisen oppitunnin jälkeen 11.15 - 11.55. Oppituntien ajankohdat määräytyvät seutukunnallisen kiertotuntikaavion mukaan (s.22).

1. h	8.30 - 9.45
2. h	10.00 - 11.15
RUOKAILU	
3. h	11.55 - 13.10
4. h	13.25 - 14.40

2.3 Jaksot, koeviikot, pohjatunnit ja uusintakokeet

Lukuvuosi jakaantuu **5 jaksoon**, joka päättyy **arviointiviikkoon**. Kokeet alkavat klo 8.30. Opiskelijat voivat mennä ruokailemaan kokeen jälkeen 11.15 alkaen. Kunkin jakson koejärjestys, -ajat ja -paikat tiedotetaan Wilmassa ja ilmoitustaululla noin kaksi viikkoa ennen koeviikon alkua.

Kokeen jälkeen iltapäivällä opiskelijat osallistuvat seuraavan päivän kokeen **ns. pohjatuntiin (11.55-13.10)**, jolloin kerrataan opintojakson keskeisiä sisältöjä. Pohjatunteihin osallistuminen on **pakollista**.

Iltapäivällä voi olla myös muita yhteistilaisuuksia, juhlaharjoituksia, kokeiden palautustunteja tai oppilaskunnan järjestämiä tilaisuuksia.

Uusintakokeeseen ilmoittaudutaan Wilmassa opinto-ohjaajalle. Ilmoittautuminen on sitova. Perusteeton poissaolo kokeesta katsotaan osallistumiskerraksi. Uusinta-koepäivä on kokeeseen osallistujalle normaali koulupäivä.

Hylätty opintojakso tai puuttuva suoritus on uusittava seuraavana uusinta-koepäivänä. Uusintakoepäivänä voi suorittaa kaksi koetta.

Opintojakson arvosanaa 4 voi yrittää korottaa **kaksi kertaa** erillisessä uusintakuulustelussa tai ao. opintojakson kokeessa, jos se on mahdollista. Sen jälkeen opintojakso on käytävä uudelleen, mikäli haluaa edelleen parantaa arvosanaa.

Hyväksytyä opintojakson arvosanaa voi yrittää korottaa **yhden** kerran. Hyväksytyyn opintojakson suoritus ei koske tapauksia, joissa arvosana 4 on jo korotettu.

2.3.1 Jaksot ja koeviikot

Jaksot	koeviikko	uusintaan ilmoittautuminen klo 12:00 mennessä	uusintakoe klo 14.45 – 17.45
1. jakso 11.8.-1.10	24.9.-1.10.	pe 13.8.	ke 18.8.
			pe 8.10. ylimääräinen koepäivä kirjoituksiin osallistuneille
2. jakso 4.10.-30.11.	23.11.-30.11.	pe 15.10.	ke 20.10.
3. jakso 1.12.-8.2.	1.2.-8.2.	pe 17.12	ke 22.12.
4. jakso 9.2.-8.4.	1.4.-8.4.	pe 18.2.	ke 23.2.
5. jakso 11.4.-4.6.	25.5.-2.6.	pe 22.4.	ke 27.4.

Opintojakson kaikki poissaolot on oltava selvitettyinä ennen koetta. Selvittämättömät poissaolot voivat estää opintojakson arvosanan saamisen.

2.3.2 Koeohjeet

1. Kun koetehtävät on jaettu, kokeesta voi poistua aikaisintaan klo 10. Myöhästyneet voidaan ottaa kokeeseen ennen klo 10.
2. Opiskelijat tuovat kokeisiin omat välineet. Jos jotakin puuttuu tai esim. laskin menee epäkuntoon, opiskelija viittaa ja koetta valvova opettaja auttaa.
3. Opiskelijat jättävät kännykät ja reput koetilan ulkopuolelle, mukaan otetaan **vain kirjoitus- ja muut tarvittavat välineet**. Sähköisissä kokeissa opiskelijat tuovat mukanaan **oman kannettavan tietokoneen sekä tarvittaessa kuulokkeet**. Koulun varakoneita voi lainata, jos oma ei toimi. Varmista hyvissä ajoin koetta, miten oma koneesi käynnistetään Abittiin.
4. Koetilassa opiskelijat käynnistävät abitti-kokeissa koneet tikulta, verkkoympäristössä olevissa kokeissa koneet käynnistetään normaalisti.

5. Kun kaikki opiskelijat ovat päässeet kirjautumaan, aloittaa valvoja kokeen palvelimelta. Samaan aikaan alkavat myös paperikokeet. Kun valvoja ilmoittaa kokeen alkavan, kommunikointi on sen jälkeen kiellettyä.
6. Jos tehtävissä on jotakin epäselvää, valvojalta voi pyytää apua kokeen alussa. Kokeen aikana opiskelija voi kättä nostamalla pyytää valvojaa käymään luonaan. Jos valvoja katsoo tarpeelliseksi, hän antaa tarkennetun ohjeen tiedoksi kaikille.
7. Jos kokeessa olija keskustelelee toisten kanssa kokeen aikana tai valvoja havaitsee muuta vilppiä, opiskelija poistetaan luokasta ja koe hylätään tämän koeviikon osalta. Myös lukiolain mukaista rangaistusmenettelyä voidaan käyttää.
8. **Koeaika on kolme tuntia**, joten käytännössä koeaika päättyy noin 11:40.
9. Sähköisissä kokeissa kokeen lopuksi opiskelija päättää kokeen, sammuttaa koneen ja palauttaa lähtiessään Abittitikon valvojalle.

2.4 Opiskeluvälineet

Syksyllä 2021 aloittavia lukion opiskelijoita koskee oppivelvollisuus ja he saavat lukiolta tarvittavat opiskeluvälineet ja -materiaalit. Tätä aiemmin lukio-opintonsa aloittaneiden on hankittava tarpeelliset ja asianmukaiset opiskeluvälineet omakustanteisesti. Opiskelijalla pitää olla tarvittavat kirjat ja materiaali opiskelua varten käytössä jo jakson ensimmäisellä oppitunnilla. Kirjojen lisäksi opiskelija tarvitsee kannettavan tietokoneen. Omaa konetta käytetään sekä opiskelussa tunneilla että koeviikoilla sähköisissä kurssikokeissa. Koulun koneet ovat kouluaikana lainattavissa, mutta niitä ei ole jokaiselle lukiolaiselle riittävästi esimerkiksi koeviikkoa varten. Syksyllä 2021 aloittaville lukiolaisille koulu hankkii henkilökohtaiset koneet koko opiskelujaksiksi.

Alla muutamia huomioitavia asioita kannettavan tietokoneen hankintaan sähköistä kurssikoejärjestelmää Abittia varten. Ylioppilastutkintolautakunnan ohjeistus koneen hankintaan löytyy sivulta

<https://www.abitti.fi/fi/ohjeet/abitti-yhteensopivat-tietokoneet/>

Laitteisto:

- Tavallinen kannettava tietokone
- Muistia kannattaa olla yli 2 Gt
- Uusimmat kannettavat eivät ole heti tuettuja Abitti-järjestelmässä
- Ethernet-liitäntä tai erillinen usb-to-ethernet muunnin vaaditaan
- Pitää pystyä käynnistymään USB-tikulta

Kannettavaa ostaessa voi myyjiltä kysyä, onko kone Abitin kanssa yhteensopiva. Parhaiten Abitti toimii vuoden / pari vanhoilla koneilla tai jos mallia on ollut myynnissä pidempään.

Mahdolliset ajuriongelmat voi yleensä kiertää USB-laitteilla (esim. Ethernet-liitännän puute, tasohiiren- tai kuulokeliitännän toimimattomuus Abitissa jne). USB-liitäntöjä koneessa tarvitaan siis useampia, tai sitten pitää ostaa kannettavaan lisäksi USB-jakaja (hubi).

Chromebookit käynnistyvät todella heikosti Abittiin ja yleensä koneen takuu raukeaa, kun laitetaan asetuksista USB-muistilta käynnistys mahdolliseksi. Chromebookkeja emme suosittele tällä hetkellä kurssikoe tai YO-koe käyttöön.

Ohjelmistot:

Kouluilla on käytössä oppilaille ilmainen G Suite for Education (entinen Google for Education) –ympäristö, joka käyttö vaatii Googlen Chrome-selaimen ja Internet-yhteyden. Laitteisto vaatimuksia sen suhteen ei ole. Harjoittelua varten koneelle voi halutessaan asentaa ylioppilaskirjoituksissa käytettäviä ohjelmistoja. Näitä ovat esimerkiksi LibreOffice (ilmainen) ja Geogebra (ilmainen) jne. Microsoftin Office –paketti ei ole pakollinen.

3 TUNTIJAKO

LOPS 2016:

Oppiaine tai aineryhmä	Pakolliset kurssit	Valtakunnalliset syventävät kurssit	Paikalliset syventävät ja soveltavat kurssit
Äidinkieli ja kirjallisuus	6	3	3
Kielet perusopetuksen vuosiluokilta 1-6 alkava kieli (A-kieli) englanti	6	2	2
perusopetuksen vuosiluokilta 7-9 alkava kieli (B-kieli) ruotsi	5	2	3
muut kielet (sa/ra/ve)	-	8	1
Matematiikka			
yhteinen opintokokonaisuus	1		
lyhyt oppimäärä	5	2	1
pitkä oppimäärä	9	3	3
Ympäristö ja luonnontieteet			
Biologia	2	3	1
Maantiede	1	3	1
Fysiikka	1	6	2
Kemia	1	4	2
Uskonto tai elämäntutkimustieto	2	4	1
Filosofia	2	2	
Psykologia	1	4	2
Historia	3	3	
Yhteiskuntaoppi	3	1	
Taito- ja taideaineet	5		
Liikunta	2	3	3
Musiikki	1-2	2	1
Kuvataide	1-2	2	1
Terveystieto	1	2	1
Hevosalan kurssit	-	-	12-16
Opinto-ohjaus	2		1
Teemaopinnot		3	1
Pakolliset kurssit	47 - 51		
Syventävät kurssit vähintään	10		
Kurssit yhteensä vähintään	75		

LOPS 2021

Oppiaineryhmä ja oppaine	Pakolliset opinnot opintopisteinä	Valtakunnalliset valinnaiset op.	Paikalliset valinnaiset op.
<i>Äidinkielen ja kirjallisuuden, toisen kotimaisen kielen ja vieraiden kielten opinnot</i>			
Äidinkieli ja kirjallisuus	12	6	6
Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus	12	6	2
A -kieli: englanti	12	4	3
B1 -kieli: ruotsi	10	4	7
B3 -kieli: saksa*		16	6
<i>Matemaattis-luonnontieteelliset opinnot</i>			
Matematiikan yhteiset opinnot	2		
Matematiikan lyhyt oppimäärä	10	4	2
Matematiikan pitkä oppimäärä	18	6	4
Biologia	4	6	2
Maantiede	2	6	2
Fysiikka	2	12	4
Kemia	2	8	4
<i>Humanistis-yhteiskunnalliset opinnot</i>			
Filosofia	4	4	0
Psykologia	2	8	4
Historia	6	6	0
Yhteiskuntaoppi	6	2	0
Uskonto tai elämänkatsomustieto	4	8	0
Terveystieto	2	4	2
<i>Taito- ja taideaineiden opinnot</i>			
Liikunta	4	6	6
Musiikki	2 tai 4	4	2
Kuvataide	2 tai 4	4	0
<i>Opinto-ohjaus</i>	4		2
<i>Temaattiset opinnot</i>			8
<i>Lukiodiplomit (ku, li, mu)</i>			6
<i>Hevosalan opinnot</i>			16

Pakolliset opinnot yht. 94 tai 102 op.

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot vähintään 20 op.

Opinnot yhteensä vähintään 150 op.

* Muita B3 -kieliä on mahdollista opiskella yhteistyössä Tutorhousen Digiluokan kautta

Opinto-ohjauksessa oppituntien lisäksi on henkilökohtaista ohjausta ja infoja.

Osa kursseista voidaan opettaa verkko-opetuksena jostakin seutukunnan lukiosta tai Tutorhousen Digiluokasta.

4 LUKIO-OPINTOJEN SUORITTAMINEN

4.1 Opiskeluohjelma

Tähän opinto-oppaaseen on koottu kaikki Siikajoen lukion opetussuunnitelman mukaiset oppiaineet ja niiden opintojaksot ja kurssit sekä opintojakso- / kurssitarjotin ensi vuodelle.

Wilmasta näet oman työjärjestyksesi. Kaikkia valinnaisia opintojaksoja / syventäviä ja soveltavia kursseja ei järjestetä joka vuosi. Paikallisia opintojaksoja voidaan toteuttaa myös yhden opintopisteen laajuisena (puolikkaana kurssina).

Oppaan avulla voit suunnitella omaa opinto-ohjelmaasi lukio-opintojesi läpiviemiseksi valtakunnallisen tuntijaon ja Siikajoen lukion opintojaksotarjonnan mukaisesti 2 - 4 vuodessa. Rehtori myöntää lisääaikaa, joka on perusteltava ja anottava kirjallisesti.

Lukion päättötodistus edellyttää vähintään 75 kurssin / 150 opintopisteen suorittamista. Jos aiot käydä lukion kolmessa vuodessa, kursseja pitäisi suorittaa eri vuosina seuraavasti: 30+30+15=75, tai opintojaksoja 60+60+30 opintopistettä.

Opiskelijoiden on syytä pitää huolta siitä, että kaikki pakolliset opintojaksot tulevat suoritetuiksi ajoissa opiskeluohjelman mukaisesti.

Kysy neuvoa ja opastusta omaan opiskeluohjelmaasi liittyen opinto-ohjaajalta tai ryhmänohjaajalta. Myös aineenopettajat auttavat oppiaineensa opintojaksojen kokoamisessa. Opintojaksovalintoja käsitellään lukion alussa opinto-ohjauksen tunneilla.

4.2 Itsenäiset suoritukset

Lupa itsenäiseen suoritukseen haetaan **kirjallisesti ko. aineen opettajalta ja apulaisrehtori/opinto-ohjaajalta**. Hakemuksesta tulee ilmetä perustelu, miksi opiskelija hakee lupaa suorittaa opintojakso itsenäisesti. Lupa myönnetään vain hyvin perustellusta syystä, jos opintojakson voi opiskella samaan aikaan normaalisti tai kyse on pakollisesta opintojaksosta.

Itsenäistä suoritusta ei myöskään suositella, mikäli oppiaineen aikaisempien opintojaksojen keskiarvo on alle 7.

Itsenäisen opintojakson suoritustapa sovitaan aina opettajan kanssa, ja suoritukseen voi kuulua muutakin näyttöä kuin koe. Koe tehdään uusintakoepäivänä tai koeviikolla erikseen sovittuna päivänä.

4.3 Muissa oppilaitoksissa suoritettujen opintojen hyväksilukeminen

Koulutuksen järjestäjän on tunnustettava toisessa [lukio]lain mukaista koulutusta antavassa oppilaitoksessa suoritettut 11 §:ssä tarkoitetut opinnot hyväksi lukemalla ne osaksi lukiokoulutuksen oppimäärää. Koulutuksen järjestäjän on tunnustettava myös muualla hankittu opetussuunnitelman tavoitteita ja sisältöjä vastaava osaaminen. Opiskelijan osaamisen tunnustamisessa noudatetaan, mitä 37 ja 38 §:ssä säädetään opiskelijan arvioinnista ja siitä päättämisestä. Tarvittaessa osaaminen on osoitettava koulutuksen järjestäjän päättämällä tavalla. Päätös osaamisen tunnustamisesta tehdään sitä erikseen pyydettyä ennen opintojen tai hyväksi luettavaa osaamista koskevan opintokokonaisuuden alkamista. Opetushallitus antaa tarkempia määräyksiä osaamisen tunnustamisesta ja sitä koskevasta menettelystä. (Lukiolaki 714/2018, 27 §.)

Opiskelija voi lukea hyväkseen muissa oppilaitoksissa (korkeakoulut, musiikkiopistot, kansalaisopistot, ammattiopistot, kesälukiot, iltalukiot ym.) suorittamia opintoja, **mikäli ne tavoitteiltaan vastaavat lukion opetussuunnitelmaa ja ovat tuntimäärältään riittäviä.**

Varsinaisten opintojaksojen tai niiden osien korvaamisesta **päättää apulaisrehtori tai rehtori.** Opiskelija esittää **erillisen hakemuksen tai kurssitodistuksen,** joiden perusteella päätös tehdään.

Opiskelijalla on oikeus saada pyydettyä etukäteen päätös muussa oppilaitoksessa suoritettavien opintojen hyväksymisestä lukio-opinnoiksi ja tieto noudatettavista arvos-
teluperusteista.

Luettaessa opiskelijalle hyväksi opintoja muista oppilaitoksista pitäydytään suoritusop-
pilaitoksen antamaan arviointiin.

Jos kyseessä on lukion opetussuunnitelmassa numeroin arvioitava kurssi, sen arvosana muutetaan lukion arvosana-asteikolle seuraavan vastaavuusasteikon mukaisesti:

Asteikko 1–5	Lukioasteikko	Asteikko 1–3
1 (tyydyttävä)	5 (välttävä)	1
2 (tyydyttävä)	6 (kohtalainen)	1
3 (hyvä)	7 (tyydyttävä)	2
4 (hyvä)	8 (hyvä)	2
5 (kiitettävä)	9 (kiitettävä), 10 (erinomainen)	3

Tapauksissa, joissa lukio ei voi päätellä, kumpaa lukion arvosanaa toisessa oppilaitok-
sessa suoritettu kurssi vastaa, ylempää vai alempaa, on vastaavuus määriteltävä opiske-
lijän eduksi.

Ulkomailla suoritettut opinnot voidaan lukea hyväksi lukio-opintoihin pakollisiksi tai
valinnaisiksi opintojaksoiksi. Mikäli ne luetaan hyväksi pakollisiin tai opetussuunnitel-
man perusteissa määriteltyihin valtakunnallisiin valinnaisiin, tulee niistä antaa numero-
arvosana. Arvosanan määrittelyn tueksi voidaan tarvittaessa edellyttää lisänäyttöjä.

4.4 Opinto-ohjelman muuttaminen

Opiskelija voi muuttaa opintojensa aikana etukäteen valitsemaansa opinto-ohjelmaa.
Tästä on kuitenkin neuvoteltava opinto-ohjaajan kanssa seuraavin ohjein:

- Seuraavaa jaksoa koskevat muutokset tehdään viimeistään **viikkoa ennen koevii-
kon alkua.**
- Opintomenestys voi vaikuttaa opiskelusuunnitelmaan, tällöin opinto-ohjelmaa voi-
daan muuttaa myös jaksoarvioinnin jälkeen
- Opinto-ohjelman muuttamisessa on otettava huomioon koko lukuvuoden ohjelma,
jotta opintopisteitä kertyy riittävästi
- Valitsemaltaan opintojaksolta ei voi jäädä pois ilman perusteltua syytä
- Aloitettua opintojaksoa ei saa myöskään keskeyttää ilman pätevää syytä.

Opiskelija voi siirtyä pitkästä matematiikasta lyhyeen matematiikkaan opintojakson
päätyessä. Tällöin kurssin/opintojakson vastaavuus on seuraava:

LOPS 2016

LOPS 2021

MAA2 -> MAB2
 MAA3 -> MAB3
 MAA6 -> MAB7
 MAA8 -> MAB4
 MAA10 -> MAB5

MAA2-> MAB2
 MAA3 -> MAB3
 MAA6 -> MAB8
 MAA8 -> MAB5
 MAA9 -> MAB7

Arvosanat siirtyvät sellaisenaan lyhyen oppimäärän arvosanoiksi. Ne voi korottaa tenttimällä opintojaksot/kurssit uudelleen.

Lyhyestä matematiikasta pitkään vaihdettaessa opintojaksojen/kurssien vastaavuus on sama. Lisäkuulustelu tarvitaan kuitenkin lyhyen matematiikan opintojaksojen/kurssien suppeamman sisällön takia.

Kesken jääneen oppimäärän *hyväksytysti* suoritettut opintojaksot/kurssit lasketaan mukaan opiskelijan kokonaisopintopiste- /kurssimäärään.

4.5 Opintojen keskeyttäminen

Opinnot voi keskeyttää rehtorin luvalla enintään lukuvuodeksi kerrallaan. Keskeyttämisestä on anottava kirjallisesti huoltajan allekirjoittamalla anomuksella (mikäli hakija on alle 18-vuotias). Keskeyttämiseen vaaditaan erittäin perusteltu, esimerkiksi terveydentilaan liittyvä syy.

4.6. Kaksoistutkinto-opiskelu

Siikajoen lukiossa voi suorittaa yhteistyössä seutukunnan ammatillisten oppilaitosten kanssa kaksoistutkinnon (ammattitutkinto + ylioppilastutkinto). Seutukunnassa on käytössä vaihtojaksojärjestelmä kaksoistutkinto-opinnoissa. Vaihtojaksojärjestelmässä opiskelijat opiskelevat ensimmäisenä opiskeluvuonna kaksi kokonaista jaksoa, toisena vuonna kaksi jaksoa ja kolmantena vuonna yhden jakson kokonaan lukiolla. Tämä helpottaa opiskelijaa keskittymään meneillään oleviin opintoihinsa täyspainoisesti ja vähentää kulkemisista aiheutuvaa ongelmaa.

Kaksoistutkintoyhteistyössä ovat mukana seutukunnan lukioden lisäksi Ruukin Luonto- ja hevoskeskus, Lybecker, Raahen ammattiopisto sekä Raahen Porvari- ja Kauppakoulu. Kaksoistutkinto-opiskelijat opiskelevat lukion opintojaksot niissä aineissa, joissa he osallistuvat ylioppilastutkintoon. Vaihtojaksot ovat rakennettu niin, että mahdollisia kirjoitettavia aineita ovat äidinkielen lisäksi pitkä englanti, lyhyt matematiikka, terveystieto ja yhteiskuntaoppi.

5 OPINTOJEN ARVIOINTI

5.1 Arviointi ja siitä tiedottaminen

Kunkin opintojakson arvioinnista päättää opiskelijan opettaja tai, jos opettajia on useita, opettajat yhdessä. Oppiaineen päättöarvioinnista päättävät rehtori ja opiskelijan opettajat yhdessä. (Lukiolaki 714/2018, 38 §.)

Opiskelijat näkevät noin viikon kuluttua koeviikon päättymisestä jaksotodistuksensa wilmassa, josta ilmenee opintojakson arvosanat. Alle 18-vuotiaiden huoltajat voivat seurata opiskelijoiden edistymistä wilmassa. Lukuvuoden alussa huoltajille tiedotetaan tarkemmin Wilman kautta saatavilla olevista arviointitiedoista.

5.2 Opintojakson arviointi

5.2.1 Arvioinnin perusteet

Opintojakso arvioidaan sen päätyttyä. **Opintojakson opettaja selvittää opintojakson alussa opiskelijoille, minkälaisiin näyttöihin** arvosana perustuu ja sopii arvioinnin yksityiskohdista opiskelijoiden kanssa. Opintojakson arvioinnissa huomioidaan koko opintojakson aikainen työskentely.

Lukiolain mukaan opiskelijan oppimista ja työskentelyä tulee arvioida monipuolisesti. Ns. jatkuva näyttö (mm. opetuksen aktiivinen seuraaminen, opetuskeskusteluun osallistuminen, koti- ja koulutehtävien tekeminen, niiden määräaikainen palauttaminen, esitelmät, tutkielmat, kirjoitelmat ja harjoitustyöt) vaikuttaa lopulliseen opintojakson arvosanaan koearvosanan ja muiden töiden lisäksi. Arvosana voi perustua kokonaankin jatkuvaan näyttöön.

Oppimista vaikeuttavat diagnosoidut vammat tai niihin rinnastettavat vaikeudet, kuten lukihäiriö, maahanmuuttajien kielelliset vaikeudet tai muut syyt tulee ottaa huomioon arvioinnissa. Opiskelijalla on oikeus erityisjärjestelyihin ja muuhunkin kuin kirjalliseen näyttöön.

5.2.2 Numeroin arvioitavat opintojaksot

Kunkin oppiaineen pakolliset ja valtakunnalliset valinnaiset opintojaksot/syventävät kurssit arvioidaan numeroin. Numeroarvostelussa käytetään asteikkoa 4-10. Arvosana 5 osoittaa välttäviä, 6 kohtalaisia, 7 tyydyttäviä, 8 hyviä, 9 kiitettäviä ja 10 erinomaisia tietoja ja taitoja. Hylätty suoritus on 4.

Katso suoritusmerkinnät (S) päättöarvioinnin kohdalta, kappale 5.5.

5.2.3 Arviointi pelkän koesuorituksen perusteella

Jos arvosana perustuu pelkästään kokeeseen, koenumeron puolikas pyöristetään ylöspäin.

5.2.4 Arvioinnit kirjaimin (S, H, K, T, P)

S ja H

Paikallisten valinnaisten / muiden syventävien sekä soveltavien kurssien arviointi ovat joko numero, suoritusmerkintä (S = suoritettu), hylätty (H = hylätty) tai sanallinen arviointi. Kirjallisesti annettu sanallinen arviointi ja suullisesti arviointikeskustelussa annettu palaute voivat täydentää ja täsmentää numeroarvosanaa.

K ja T

Jos opiskelija jättää opintojakson / kurssin kesken, keskeytetty kurssi merkitään kirjaimella K.

Kesken oleva kurssisuoritus merkitään kirjaimella T (=täydennettävä). Kesken oleva kurssisuoritus (T) on täydennettävä seuraavaan uusintakokeeseen mennessä

tai puuttuvat osasuoritukset arvioidaan arvosanalla 4. Yleensä koe vaaditaan tehtäväksi, jotta opintojaksosta voi saada arvosanan.

P

Selvittämättömät poissaolot jotka estävät arvostelun, merkitään kirjaimella P.

5.3 Opintojaksojen / kurssien uusiminen

Hyväksytyä opintojaksoa / kurssia voi yrittää korottaa **yhden kerran** erillisinä uusintakoepäivinä ja arvosanaa neljä (4) **kaksi kertaa** (uusittava seuraavana uusintakoepäivänä). Samana uusintapäivänä voi tehdä kaksi koetta. Kts. kohta 1.5.

Puuttuvat opintojakson työt on palautettava opettajalle jakson päättymisen jälkeen seuraavaan uusintapäivään mennessä tai puuttuva suoritus alentaa opintojakson arvosanaa.

5.4 Oppiaineen oppimäärän arviointi

Oppiaine voidaan arvioida, kun vähintään 2/3 sen pakollisista ja valtakunnallisista valinnaisista opintojaksoista / pakollisista ja syventävistä kursseista on suoritettu hyväksytysti vähintään arvosanalla 5. Ainekohtaiset erityismääräykset mainitaan erikseen opetussuunnitelmassa.

Oppiaineen oppimäärä muodostuu opiskelijan opiskelemista oppiaineen pakollisista ja valtakunnallisista valinnaisista opintojaksoista / valtakunnallisista ja syventävistä kursseista sekä niihin läheisesti liittyvistä soveltavista kursseista.

LOPS 2021 mukaan oppiaineen oppimäärän arvosana määräytyy opiskelijan opiskelemien pakollisten ja valtakunnallisten valinnaisten opintojen arvosanojen opintopisteiden mukaan painotettuna aritmeettisena keskiarvona. LOPS 2016 mukaan oppiaineen oppimäärän päättöarvosana määräytyy opiskelijan opiskelemien pakollisten ja valtakunnallisten syventävien kurssien kurssiarvosanojen aritmeettisena keskiarvosanana. 0,5 pyöristetään yleensä ylöspäin.

LOPS 2016:

Opiskelusuunnitelman mukaisesti opiskeltuja pakollisia ja valtakunnallisia syventäviä kursseja	näistä arvosanaa 4 enintään
1-2 kurssia	0
3-5 kurssia	1
6-8 kurssia	2
9 kurssia tai enemmän	3

LOPS 2021

Opiskelijan opiskelemia pakollisia ja valinnaisia	näistä arvosanaa 4 enintään
2-5 opintopistettä	0
6-11 opintopistettä	2 opintopistettä
12-17 opintopistettä	4 opintopistettä
18->	6 opintopistettä

Oppiaineen oppimäärässä ovat mukana kaikki opiskelijan arvioidut pakolliset ja opetussuunnitelman perusteissa määritellyt valtakunnalliset valinnaiset opintojaksot / syventävät kurssit, joista ei mitään voi jälkikäteen poistaa. Oppiaineen oppimäärään liittyvien muiden valinnaisten / syventävien sekä soveltavien kurssien arviointitavasta päätetään tarkemmin opetussuunnitelmassa.

Mikäli opiskelija osoittaa erillisessä kuulustelussa suurempaa kypsyyttä ja oppiaineen hallintaa kuin opintojaksojen / kurssien arvostelusta määräytyvä oppiaineen arvosana edellyttää, tulee arvosanaa korottaa.

Päätösarvosanaa on mahdollista korottaa edellä mainitun 1) erillisen kuulustelun lisäksi 2) lisänäytöllä tai jos 3) opiskelijan päättövaiheessa osoittamat näytöt ovat opintojaksoarvosanojen perusteella määräytyvää arvosanaa paremmat.

5.5 Päättötodistuksessa numeroin arvioitavat oppiaineet

Lukioasetuksen määrittämin numeroarvosanoin arvioidaan kaikki pakollisten oppiaineiden oppimäärät sekä valinnaiset vieraat kielet. Opinto-ohjauksesta annetaan suorituserkintä (S).

Opiskelija voi pyytää pelkkää suorituserkintää (S) myös sellaisista oppiaineista, joissa opiskelijan suorittama oppiaineen oppimäärä käsittää vain kaksi opintopistettä tai yhden kurssin ja valinnaisista kielistä neljä opintopistettä tai kaksi kurssia.

Suorituserkinnän voi numeroarvosanan sijasta pyytää seuraavissa tapauksissa:

Oppiaine	Suoritetut kurssit enintään (opintopisteet)
Valinnainen kieli	1-2 (2-4)
Psykologia	1 (2)
Fysiikka	1 (2)
Kemia	1 (2)
Filosofia	1 (2)
Kuvataide	1 (2)
Musiikki	1 (2)
Terveystieto	1 (2)
Liikunta	ei rajaa

HUOM! Jatko-oppilaitokset eivät S-merkintöjä yleensä hyväksy, vaan vaativat koululta numeroarvosanan.

Opetussuunnitelmassa määritellyt muut soveltuvat opinnot arvioidaan siten kuin opetussuunnitelmassa määrätään.

5.6 Lukion oppimäärä

Opiskelija on suorittanut lukion oppimäärän suoritettuaan hyväksytysti kaikkien opinto-ohjelmaansa kuuluvien oppiaineiden oppimäärät. Opintopisteitä pitää olla vähintään **150** / kursseja **75**. Ennen päättötodistuksen antamista opiskelija voi osallistua oppiaineen oppimäärän suulliseen kuulusteluun (voi sisältää kirjallisiakin tehtäviä). Jos opiskelija saa tästä paremman arvosanan kuin opintojaksojen / kurssien perusteella määräytyvä arvosana, tästä tulee uusi arvosana.

5.7 Arvioinnin uusiminen ja oikaisu

Opiskelija voi kahden kuukauden kuluessa arvioinnista tiedon saatuaan pyytää opinnoissa etenemistä koskevan päätöksen tai päätösarvioinnin uusimista. Pyyntö tehdään rehtorille. Uudesta arvioinnista päättävät koulun rehtori ja opiskelijan opettajat yhdessä.

Jos opiskelija on tyytymätön pyynnöstä tehtyyn uuteen arviointiin tai ratkaisuun, jolla pyyntö on hylätty, opiskelija voi pyytää arvioinnin oikaisua aluehallintovirastolta. Mikäli päätös on ilmeisen virheellinen, aluehallintovirasto (AVI) voi oikaista arviointia velvoittamalla opettajan toimittamaan uuden arvioinnin tai määrätä opinnoissa etenemistä koskevan päätöksen muutettavaksi tai määrätä mikä arvosana opiskelijalle on annettava

6 POISSAOLOT

Opiskelijalla ei saa olla yhtään luvatonta poissaoloa opintojakson aikana. Yksikin luvaton poissaolo voi johtaa arviointimerkintään P (poissaolot). Luvattoman poissaolon merkintä saattaa johtaa koko opintojakson uudelleen suorittamiseen.

6.1 Poissaolojen merkitseminen ja seuranta

- Opettaja merkitsee poissaolot ja myöhästymiset Wilmaan.
- Opettaja päästää myöhässä oppitunnille saapuvan opiskelijan luokkaan, siten ettei opiskelijan saapuminen aiheuta häiriötä tai haittaa muiden opiskelulle.
- Poissaolot selvitetään Wilmassa.
- Poissaolojen selvittäminen tapahtuu opintojakson arviointiin mennessä.
- Koululla on oikeus vaatia tarvittaessa terveydenhoitajan tai lääkärintodistus poissaolosta.
- Poissaolojen seurannasta ja selvittämisestä vastaa ryhmänohjaaja.

6.2 Toimintatapa luvattomissa poissaoloissa ja jatkuvassa myöhästelyssä

- Aineenopettaja keskustelee opiskelijan kanssa jatkuvista myöhästelyistä ja luvattomasta poissaolosta ja informoi ryhmänohjaajaa
- Tilanteen toistuessa ryhmänohjaaja keskustelee opiskelijan kanssa ja on yhteydessä alaikäisen huoltajaan.
- Ryhmänohjaaja tiedottaa asiasta opinto- ohjaajaa, rehtoria ja kuraattoria
- Tarvittaessa järjestetään opiskeluhuollon palaveri

6.3 Työssäkäynti

Työssä käyminen ei ole hyväksyttävä syy poissaoloon.

6.4 Autokoulu

Arviointiviikolla ei hyväksytä autokoulusta johtuvia poissaoloja.

6.5 Pohjatunnit

Arviointiviikkoon kuuluvat pohjatunnit ovat pakollisia

6.6 Poissaololuvan myöntäminen

Poissaololuvat haetaan etukäteen. Poissaololuvan myöntää 1-5 päiväksi ryhmänohjaaja. Yli viikon pituiset lomat myöntää rehtori. Arviointiviikolle lomiam ei myönnetä. Lomamatkojen suunnittelussa huomioidaan koulun työ- ja loma-ajat.

6.7 Sairauspoissaolot

Sairauspoissaolot eivät poista opiskelijan velvollisuutta suorittaa opintojaksoon liittyvät tehtävät. Opettaja voi antaa tarvittaessa lisäaikaa palautuksille.

6.8 Opintojaksolle uudelleen osallistuminen

Opiskelija voi olla poissa korkeintaan 6kpl- 75minuutin oppitunteja/2 opintopisteen opintojakso. Rajan ylittyessä ko. opintojakso on käytävä uudelleen. Toistuvassa tai pitkäaikaisessa sairaustapauksessa poissaolorajasta voidaan joustaa terveydenhoitajan tai lääkärintodistuksella. Luvattomia poissaoloja ei voi olla kuitenkaan yhtään.

6.9 Aineopiskelijat ja kaksoistutkintoa suorittavat

Aineopiskelijoiden ja kaksoistutkintoa suorittavien kohdalla poissaolojen määrä/opintojakso on joustava. Ammattiaineiden opiskelusta syntyvät poissaolot ovat luvallisia poissaoloja eikä niihin sovelleta samaa kuuden oppitunnin sääntöä kuin lukion omille opiskelijoille.

7 OPINTO-OHJAUS

Opinto-ohjauksen tehtävä on tukea opiskelijaa opinnoissa lukioaikana ja huolehtia siitä, että opiskelijalla on riittävästi sellaisia tietoja ja taitoja, joita hän tarvitsee siirtymään jatko-opintoihin ja työelämään.

Opiskelija saa ohjausta opintoihinsa mm. opinto-ohjauksen luokkatunneilla, info-tilaisuuksissa, pienryhmä- ja henkilökohtaisessa ohjauksessa sekä oppiaineiden oppitunneilla.

Ryhmänohjaaja on lukiolaisen lähiohjaaja, joka perehdyttää lukio-opintoihin ja lukion käytänteisiin sekä seuraa opiskelijan opintojen etenemistä sekä hyvinvointia ja on tarvittaessa yhteydessä huoltajiin. Ryhmänohjaaja voi tarvittaessa kutsua ryhmänsä kokoon Wilma-viestillä.

Aineenopettajat ohjaavat oman oppiaineensa opiskelussa, kertovat oman aineensa jatko-opintomahdollisuuksista ja perehdyttävät opiskelijat ylioppilastutkinnon kannalta olennaisiin asioihin omassa aineessaan.

Opinto-ohjaaja pitää valtakunnallisten opinto-ohjauskurssien (OP1 ja OP2) oppitunnit. Opiskelija osallistuu kurssin oppitunneille kolmen lukiovuoden aikana. Opinto-ohjaaja ohjaa ja neuvoo kaikissa opintojen suunnitteluun, kurssivalintoihin, ylioppilastutkintoon, jatkokoulutukseen ja ammatinvalintaan liittyvissä asioissa. Opiskelija voi Wilman kautta varata itselleen ohjausajan, mikäli ei muuten tavoita opinto-ohjaajaa. Opinto-ohjaaja järjestää opiskelijoille myös infotilaisuuksia ja opintoretkeä, joista tiedotetaan opiskelijoille lukuvuoden aikana. Opiskelija laatii opinto-ohjaajan tuella lukioaikanaan itselleen opiskelusuunnitelman lukio-opintoja varten, ylioppilastutkintosuunnitelman sekä jatko-opinto- ja urasuunnitelman.

8 LUKION JÄRJESTYSSÄÄNNÖT

Yhteisesti sovitut järjestys- ja käyttäytymissäännöt edistävät koulutyön ja opiskelun turvallista ja miellyttävää sujumista sekä antavat oppimiselle hyvät edellytykset. Koulu yhteisössä kunnioitetaan toisia eikä sallita kiusaamista missään muodossa. Järjestyssäännöt ovat voimassa kouluaikana. Kouluaikaa ovat koulumatkat, työjärjestyksen mukainen työpäivä ja koulun järjestämät tilaisuudet sekä opintoretket ja opintokäynnit.

1. Oppitunneilla ja koulun tilaisuuksissa noudatetaan hyviä tapoja ja annetaan työskentelyrauha kaikille.

2. Oppitunneille ja koulun tilaisuuksiin saavutaan ajoissa.
3. Huolehditaan omista ja muiden tavaroista huolellisesti. Vahingonkorvausvastuu on toisten ja koulun omaisuudesta.
4. Tupakkatuotteiden suhteen noudatetaan tupakkalain ja lukiolain määräyksiä.
5. Kouluaikana ei saa esiintyä päihteiden tai huumeiden vaikutuksen alaisena, eikä niitä saa tuoda kouluun.
6. Matkapuhelimen käyttö on sallittua oppitunneilla vain opettajan luvalla. Kuvaaminen ilman lupaa on kiellettyä oppitunneilla.
7. Opetustiloista toiseen siirrytään rauhallisesti ja suorinta asianmukaista reittiä käyttäen.

Järjestyssääntöjen rikkominen johtaa lukiolain mukaisiin rangaistusseuraamuksiin.

Lukiolaki

Oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön 40§

Opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön.

Oppilaitokseen ei saa tuoda eikä työpäivän aikana pitää hallussa sellaista esinettä tai ainetta, jonka hallussapito on muussa laissa kielletty tai jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta taikka joka erityisesti soveltuu omaisuuden vahingoittamiseen ja jonka hallussapidolle ei ole hyväksyttävää syytä.

Kurinpito 41§

Opiskelijalle, joka häiritsee opetusta tai muuten rikkoo järjestystä taikka menettelee vilpillisesti, voidaan antaa kirjallinen varoitus. Jos rikkomus on vakava tai jos opiskelija jatkaa edellä tarkoitettua epäasiallista käyttäytymistä kirjallisen varoituksen saatuaan, hänet voidaan erottaa oppilaitoksesta määräajaksi, enintään yhdeksi vuodeksi, sekä erottaa asuntolasta määräajaksi tai opintojen jäljellä olevaksi ajaksi.

Opetusta häiritsevä opiskelija voidaan määrätä poistumaan jäljellä olevan oppitunnin ajaksi luokahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka oppilaitoksen järjestämästä tilaisuudesta.

Opiskelijan osallistuminen opetukseen voidaan evätä enintään kolmen työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen opiskelijan tai oppilaitoksessa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus kärsii opiskelijan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti opiskelijan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi.

Häiritsevän tai turvallisuutta vaarantavan opiskelijan poistaminen 43§

Rehtorilla ja opettajalla on oikeus poistaa luokkahuoneesta tai muusta opetustilasta taikka koulun tilaisuudesta opiskelija, joka ei noudata 26 §:n 2 momentissa tarkoitettua poistumismääräystä.

Oikeus ottaa haltuun esineitä tai aineita 45§

Rehtorilla ja opettajalla on yhdessä tai erikseen oikeus työpäivän aikana ottaa haltuunsa opiskelijalta 21 §:n 2 momentissa tarkoitettu kielletty esine tai aine.

Oikeus tarkastaa opiskelijan tavarat 46§

Opettajalla ja rehtorilla on työpäivän aikana oikeus tarkastaa opiskelijan mukana olevat tavarat, opiskelijan hallinnassa olevat oppilaitoksen säilytystilat sekä päällisin puolin hänen vaatteensa.

Tupakkalaki

Tupakkatuotteita ja nikotiininesteitä ei saa myydä tai muutoin luovuttaa eikä välittää alle 18-vuotiaalle.. **53§**

Tupakointi on kielletty perusopetusta, ammatillista koulutusta ja lukio-opetusta antavien oppilaitosten sisätiloissa ja oppilasasuntoloissa sekä niiden käytössä olevilla ulkoalueilla.

9 TENTIT JA YLIOPPILASKIRJOITUKSET

9.1 Tentit

Ylioppilaskirjoituksiin osallistuvilla on oikeus osallistua ennen kirjoituksia tentteihin. Ennen kirjoituksia olevat tentit ovat lähinnä valmistautumista yo-kokeeseen, mutta niissä voi korottaa arvosanojaan opettajan ilmoittamilla edellytyksillä. Ne ovat vapaaehtoisia, mutta tarpeellisia ylioppilaskirjoituksissa menestymiseksi.

Ylioppilaskirjoitusten jälkeiset kuulustelut ovat arvosanojen korottamista varten. Opiskelija voi osallistua vain kerran saman aineen korotuskuulusteluun.

9.2.Yo-koepäivät lukuvuonna 2021-2022

Syksyn koepäivät:

<https://www.ylioppilastutkinto.fi/ylioppilastutkinto/koepaivat/syksyn-2021-koepaivat>

Syksyn 2021 koepäivät

ma 13.9.	äidinkieli ja kirjallisuus (suomi ja ruotsi), lukutaidon koe
ke 15.9.	psykologia, filosofia, historia, fysiikka, biologia

pe 17.9.	vieras kieli, pitkä oppimäärä englanti ranska espanja saksa venäjä
ma 20.9.	toinen kotimainen kieli, pitkä ja keskipitkä oppimäärä
ti 21.9.	matematiikka, pitkä ja lyhyt oppimäärä
to 23.9.	uskonto, elämäkatsomustieto, yhteiskuntaoppi, kemia, maantiede, terveystieto
pe 24.9.	äidinkieli ja kirjallisuus(suomi ja ruotsi), kirjoitustaidon koe suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -koe
ma 27.9.	vieras kieli, lyhyt oppimäärä englanti ranska espanja saksa venäjä italia portugali latina saame
ke 29.9.	saamen äidinkieli ja kirjallisuus -koe

Kevään koepäivät:

<https://www.ylioppilastutkinto.fi/ylioppilastutkinto/koepaivat/kevaan-2022-koepaivat>

Kevään 2022 koepäivät

ti 15.3.	äidinkieli ja kirjallisuus (suomi ja ruotsi), lukutaidon koe suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -koe
to 17.3.	vieras kieli, lyhyt oppimäärä englanti ranska espanja saksa venäjä italia portugali latina saame
pe 18.3.	äidinkieli ja kirjallisuus (suomi ja ruotsi), kirjoitustaidon koe
ma 21.3.	vieras kieli, pitkä oppimäärä englanti ranska espanja saksa venäjä
ke 23.3.	matematiikka, pitkä ja lyhyt oppimäärä
pe 25.3.	reaali (uskonto, elämäkatsomustieto, yhteiskuntaoppi, kemia, maantiede, terveystieto)
ma 28.3.	toinen kotimainen kieli, pitkä ja keskipitkä oppimäärä
ke 30.3.	reaali (psykologia, filosofia, historia, fysiikka, biologia)

pe 1.4.

saamen äidinkieli ja kirjallisuus -koe

Tutkinnon tulokset lähetetään lukioille 17.5.2022. Tulokset ja kokelaan arvostellut koesuoritukset annetaan kokelaalle ja alle 18-vuotiaan kokelaan huoltajalle nähtäväksi Oma Opintopolku -verkkopalvelussa 18.5.2022 alkaen. (Huom. Ajankohdat ovat alustavia ja muutokset niihin mahdollisia.)

[Tiedote kevään 2022 koepäivistä \(21.12.2020\)](#)

9.3 Ylioppilastutkinnosta

Tutkinnon suorittamiseen on käytettävissä kolme peräkkäistä tutkintokertaa.

Ylioppilaskokeeseen voi osallistua, kun kaikki kirjoitettavan aineen pakolliset opintojaksot/kurssit on suoritettu. Osallistumisoikeus tarkistetaan ennen koepäivää.

Koetehtävät perustuvat pakollisiin ja valtakunnallisiin valinnaisiin/syventäviin opintojaksoihin/kursseihin.

Ylioppilastutkintoon kuuluu kevään 2022 tutkintokerrasta lähtien vähintään 5 oppiainetta.

- 1) kaikille pakollinen äidinkielen koe
- 2) kolme pakollista koetta valitaan seuraavista
 - a) pitkä tai lyhyt matematiikka
 - b) reaalikoe
 - c) ruotsin kieli: pitkä tai keskipitkä
 - d) vieras kieli (A/B3-englanti tai muu vieras kieli pitkä tai lyhyt oppimäärä)
- 3) viidennen pakollisen kokeen kokelas voi valita vapaasti

Yhdessä pakollisessa aineessa on oltava pitkä oppimäärä.

Yksityiskohtaisempaa tietoa saat kokelastiedotteesta, YTL:n sivuilta (www.ylioppilastutkinto.fi) sekä opinto-ohjaajalta että aineenopettajilta.

10 OPINTOJAKSOT, KURSSIT, KIERTOTUNTIKAAVIO, OPINTOJAKSOTARJOTIN

10.1 Ainelyhenteet (opintojakson kuvauksissa ja opintojaksotarjottimessa)

OP opinto-ohjaus	RO ryhmäohjaus	ÄI äidinkieli ja kirjallisuus
RUB ruotsi	ENA englantia	SA saksa
RAB ranska	VEB venäjä	MAA pitkä matematiikka
MAB lyhyt matematiikka	FY fysiikka	KE kemia
BI biologia	GE maantieto	UE ev.lut. uskonto
ET elämäntutkimustieto	FI filosofia	PS psykologia
HI historia	YH yhteiskuntaoppi	MU musiikki
KU kuvataide	LI liikunta	TE terveystieto
RAT ratsastuskurssit	HEV hevosalan kurssit	

Pakolliset opintojaksot on merkitty opintojaksotarjottimeen **vahvennettuna**, valinnaiset ei vahvennettuna.

Yhteisopetuskurssit on merkitty keltaisella ja lopussa maininta, mistä opetus lähetetään.

Opintojaksot/kurssit kannattaa suorittaa numerojärjestyksessä. Huolehdi, että pakolliset opinnot tulevat ajallaan suoritetuiksi.

Hevosalan kurssit pidetään klo 14.40 jälkeen Ruukin luonto- ja hevoskeskuksen ilmoittaman aikataulun mukaan.

10.2 Lukion kiertotuntikaavio ja aikataulu

	Ma	Ti	Ke	To	Pe
8.30 - 9.45	2	4	6	5	3
10-00 - 11.15	3	2	4	1	5
<i>RUOKAILU</i>					
11.55 - 13.10	4	6	1	3	2
13.25 - 14.40	6	1	5	8	7

10.3. Opintojaksotarjotin 2021-2022

	21A LOPS 2021	20A	19A
1.jakso			
1	KU1/MU1	ENA4	RUB6 AbiBI6
2	UE1	YH2	AI8
3	KE1+KE2 / FY1+FY2	AI4	HI3
4	BI1	MAA5 / MAB4	AbiENA9
5	<i>ENARUB0</i>	BI2	MAA10 AbiMAB9
6	PS1	TE2	KE4 ENA7
7	LI1	AI12 KE6	AbiRUB9
8	OP1	AI12	LI2
9	<i>Vaellus, RAT1</i>	Vaellus, TO1, Rat01	Vaellus, TO1, Rat01, lukiodiplomit
2.jakso			
1	FY1+FY2 / KE1+KE2	MAA11	YH3
2	AI1	HI2	MAA12 UE5
3	ENA1+ENA2 (2/4)	MAA6 / MAB 5	KE5 PS7
4	YH1	BI3 FI3	AI6
5	<i>TVT</i>	PS3 FY4	MAA13 YH4
6	MAY1	RUB3	FY7 PS5
7	LI1	AI12 KE6	
8	OP1	LI4 KE6	
9	<i>RAT1 jatkuu</i>	Rat01 jatkuu	Rat01 jatkuu, TA03
3.jakso			
1	HI1	MAA7 / MAB6	AI9
2	RUB1+RUB2 (2/4)	ENA5	AbiMAA14 UE6
3	FI1	TE3 GE3	AbiKE7 HI6
4	MAA2 (2/3)	OP2	AbiFY8 LI5 AbiPS6
5	(ENA1+)ENA2 jatkuu (2/4)	AI5	GE4 RUB7
6	<i>KE3 SA1</i>	BI4 FI4 AbiTE4	ENA8
7	MU1 / KU1	LI4	
8	MU1 / KU1	LI4	OP2
9			LI5, MAA15 MAA16
4.jakso			
1	TE1	UE4	
2	AI2+AI3	BI5 KU4	<i>Keltaisella merkityillä kursseilla</i>
3	<i>FY3 PS2</i>	RUB4	<i>opetusta puolet kurssista,</i>
4	MAA2 (1/3) / MAB2	FI2	<i>puolet itsenäistä opiskelua</i>
5	ENA3	MAA8 MAB7	
6	<i>KU3 SA2</i>	PS4 FY5	
7	MU1 / KU1	AI13	
8	OP1	LI2	
9	<i>RAT2</i>	Rat02	
5.jakso			
1	<i>UE3 SA3</i>	MAA9 MAB8	
2	MAA3 (2/2) / MAB3	UE2	
3	GE1	FY6 AI11	
4	AI4	ENA6	
5	(RUB1+)RUB2 (2/4) jatkuu	HI3	
6	<i>FY4 HI4</i>	RUB5	
7		LI2	
8	LI1	AI13	
9	<i>Vaellus, RAT2 jatkuu</i>	Vaellus, Rat02 jatkuu, TO04	

10.4 Opintojaksoluettelo LOPS 2021

ÄI1 Tekstit ja kirjoittaminen, pakollinen
 ÄI2+ÄI3 Kieli ja vuorovaikutus, pakollinen
 ÄI4 Kirjallisuuden tulkinta, pakollinen
 ÄI5 Tekstien tulkinta, pakollinen
 ÄI6+ÄI7 Kirjoittaminen ja vuorovaikutus, pakollinen
 ÄI8 Kirjallisuuden kontekstit, pakollinen
 ÄI9 Vuorovaikutus, valtakunnallinen valinnainen
 ÄI10 Abin kirjoitustaito, valtakunnallinen valinnainen
 ÄI11 Abin lukutaito, valtakunnallinen valinnainen
 ÄI12 Kielenhuoltoa ja kielitietoa, paikallinen valinnainen
 ÄI13 Luova kirjoittaminen, paikallinen valinnainen
 ÄI14 Ilmaisun iloa, paikallinen valinnainen

S21 Tekstit ja kirjoittaminen, pakollinen
 S22+S23 Kieli ja vuorovaikutus, pakollinen
 S24 Kirjallisuuden tulkinta, pakollinen
 S25 Tekstien tulkinta, pakollinen
 S26+S27 Kirjoittaminen ja vuorovaikutus, pakollinen
 S28 Kirjallisuuden kontekstit, pakollinen
 S29 Vuorovaikutus, valtakunnallinen valinnainen
 S210 Abin kirjoitustaito, valtakunnallinen valinnainen
 S211 Abin lukutaito, valtakunnallinen valinnainen
 S212 Kielenhuoltoa ja kielitietoa, paikallinen valinnainen

ENARUB0 Englannin ja ruotsin kertaus, paikallinen valinnainen
 RUB1+RUB2 Opiskelutaidot ja kieli-identiteetti ruotsinkielisessä arjessani, pakollinen
 RUB3+RUB4 Ympäristö, kulttuuri ja eri mediat, pakollinen
 RUB5 Opiskelu- ja työelämä, pakollinen
 RUB6 Viesti ja vaikuta puhuen ruotsiksi, valtakunnallinen valinnainen
 RUB7 Kestävä elämäntapa, valtakunnallinen valinnainen
 RUB8 Kielioppikertaus, paikallinen valinnainen
 RUB9 Abiruotsi ja kirjoittaminen, paikallinen valinnainen
 RUB10 Kulttuuriprojekti, paikallinen valinnainen

ENARUB0 Englannin ja ruotsin kertaus, paikallinen valinnainen
 ENA1+ENA2 Englanti 1-2, pakollinen
 ENA3 Englanti 3, pakollinen
 ENA4 Englanti 4, pakollinen
 ENA5 Englanti 5, pakollinen
 ENA6 Englanti 6, pakollinen
 ENA7 Englanti 7, valtakunnallinen valinnainen
 ENA8 Englanti 8, valtakunnallinen valinnainen
 ENA9 Englannin kertaus abiturienteille, paikallinen valinnainen

SA1 Uuteen kieleen tutustuminen, valtakunnallinen valinnainen
 SA2 Sosiaalinen kohtaaminen, valtakunnallinen valinnainen
 SA3 Kieli vapaa-ajanvietossa ja harrastuksissa, valtakunnallinen valinnainen
 SA4 Kielen maantieteellinen levinneisyys, valtakunnallinen valinnainen
 SA5 Kielellinen hyvinvointi ja terveys, valtakunnallinen valinnainen
 SA6 Kulttuuriaiheet, valtakunnallinen valinnainen
 SA7 Opiskelu ja työelämä, valtakunnallinen valinnainen
 SA8 Media ja lähdekritiikki, valtakunnallinen valinnainen
 SA9 Kielioppikertaus, paikallinen valinnainen
 SA10 ABIsaksa ja kirjoittaminen, paikallinen valinnainen
 SA11 Saksankielisten maiden kulttuurit, paikallinen valinnainen

MAY1 Luvut ja yhtälö, pakollinen

MAA2 Funktiot ja yhtälöt 1, pakollinen

MAA3 Geometria, pakollinen

MAA4 Analyyttinen geometria ja vektorit, pakollinen

MAA5 Funktiot ja yhtälöt 2, pakollinen

MAA6 Derivaatta, pakollinen

MAA7 Integraalilaskenta, pakollinen

MAA8 Tilastot ja todennäköisyys, pakollinen

MAA9+YH2 Taloustieto, pakollinen

MAA10 3D geometria, valtakunnallinen valinnainen

MAA11 Algoritmit ja lukuteoria, valtakunnallinen valinnainen

MAA12 Analyysi ja jatkuva jakauma, valtakunnallinen valinnainen

MAA13 Pitkän matematiikan kertaus, paikallinen valinnainen

MAA14 Pitkän matematiikan perusteiden kertaus, paikallinen valinnainen

MAA15 Haastavat ylioppilastehtävät, paikallinen valinnainen

MAB2 Lausekkeet ja yhtälöt, pakollinen

MAB3 Geometria, pakollinen

MAB4 Matemaattisia malleja, pakollinen

MAB5 Tilastot ja todennäköisyys, pakollinen

MAB6 Talousmatematiikan alkeet, pakollinen

MAB7+YH2 Taloustieto, pakollinen

MAB8 Matemaattinen analyysi, valtakunnallinen valinnainen

MAB9 tilastolliset ja todennäköisyysjakaumat, valtakunnallinen valinnainen

MAB10 Lyhyen matematiikan kertaus, paikallinen valinnainen

BI1 Elämä ja evoluutio, pakollinen

BI2+BI3 Biologia, pakollinen

BI4 Solu ja perinnöllisyys, valtakunnallinen valinnainen

BI5 Ihmisen biologia, valtakunnallinen valinnainen

BI6 Biotekniikka ja sen sovellukset, valtakunnallinen valinnainen

BI7 Biologian kertaus, paikallinen valinnainen

GE1 Maailma muutoksessa, pakollinen

GE2 Sininen planeetta, valtakunnallinen valinnainen

GE3 Yhteinen maailma, valtakunnallinen valinnainen

GE3+HI6 Kulttuurinen sulatusuuni, valtakunnallinen valinnainen

GE4 Geomedia, tutki, osallistu ja vaikuta, valtakunnallinen valinnainen

GE5 Maantieteen kertauskurssi, paikallinen valinnainen

FY1+FY2 Fysiikka luonnontieteenä, pakollinen

FY3 Energia ja lämpö, valtakunnallinen valinnainen

FY4 Voima ja liike, valtakunnallinen valinnainen

FY5 Jaksollinen liike ja aallot, valtakunnallinen valinnainen

FY6 Sähkö, valtakunnallinen valinnainen

FY7 Sähkömagnetismi ja valo, valtakunnallinen valinnainen

FY8 Aine, säteily ja kvantittuminen, valtakunnallinen valinnainen

FY9 Fysiikan kertaus, paikallinen valinnainen

FY10 Tähtitiede, paikallinen valinnainen

KE1+KE2 Kemia, minä ja kestävä tulevaisuus, pakollinen

KE3 Molekyylit ja mallit, valtakunnallinen valinnainen

KE4 Kemiallinen reaktio, valtakunnallinen valinnainen

KE5 Kemiallinen energia ja kiertotalous, valtakunnallinen valinnainen

KE6 Kemiallinen tasapaino, valtakunnallinen valinnainen

KE7 Kemian ja fysiikan laboratoriotyöt, paikallinen valinnainen

KE8 Kemian kertaus, paikallinen valinnainen

FI1 Johdatus filosofiseen ajatteluun, pakollinen

FI2 Etiikka, pakollinen

FI3 Yhteiskuntafilosofia, valtakunnallinen valinnainen

FI4 Totuus, valtakunnallinen valinnainen

PS1 Toimiva ja oppiva ihminen, pakollinen
 PS2 Kehittyvä ihminen, valtakunnallinen valinnainen
 PS3 Tietoa käsittelevä ihminen, valtakunnallinen valinnainen
 PS4 Tunteet ja mielenterveys, valtakunnallinen valinnainen
 PS5 Yksilöllinen ja yhteisöllinen ihminen, valtakunnallinen valinnainen
 PS6 Mielenterveys ja sosiaalipsykologia, paikallinen valinnainen
 PS7 Psykologisen ajattelun taitoa abiturienteille, paikallinen valinnainen

HI1 Ihminen, ympäristö ja kulttuuri, pakollinen
 HI2 Kansainväliset suhteet, pakollinen
 HI3 Itsenäisen Suomen historia, pakollinen
 HI4 Eurooppalainen ihminen, valtakunnallinen valinnainen
 HI5 Ruotsin itämaasta Suomeksi, valtakunnallinen valinnainen
 GE3+HI6 Kulttuurinen sulatusuuni, valtakunnallinen valinnainen
 HI6 Maailman kulttuurit kohtaavat, valtakunnallinen valinnainen

YH1 Suomalainen yhteiskunta, pakollinen
 MAA9+YH2 Taloustieto, pakollinen
 MAB9+YH2 Taloustieto, pakollinen
 YH3 Suomi, Eurooppa ja muuttuva maailma, pakollinen
 YH4 Lakitieto, valtakunnallinen valinnainen

UE1 Uskonto ilmiönä – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä, pakollinen
 UE2 Maailmanlaajuinen kristinuskko, pakollinen
 UE3 Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä, valtakunnallinen valinnainen
 UE4 Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa, valtakunnallinen valinnainen
 UE5 Uskonto taiteissa ja populaarikulttuurissa, valtakunnallinen valinnainen
 UE6 Uskonto, tiede ja media, valtakunnallinen valinnainen

ET1 Minä ja hyvä elämä, pakollinen
 ET2 Minä ja yhteiskunta, pakollinen
 ET3 Kulttuurit, valtakunnallinen valinnainen
 ET4+ET5 Katsomukset, uskonnot ja uskonottomuus, valtakunnallinen valinnainen
 ET6 Tulevaisuus, valtakunnallinen valinnainen

TE1 Terveys voimavarana, pakollinen
 TE2 Terveys ja ympäristö, valtakunnallinen valinnainen
 TE3 Terveys ja yhteiskunta, valtakunnallinen valinnainen
 TE4 Kertauskurssi, paikallinen valinnainen

LI1 Oppiva liikkuja, pakollinen
 LI2 Aktiivinen elämä, pakollinen
 LI3 Uudet mahdollisuudet, valtakunnallinen valinnainen
 LI4 Yhdessä liikkuen, valtakunnallinen valinnainen
 LI5 Virkistystä liikunnasta, valtakunnallinen valinnainen
 LI6 Vaellus, paikallinen valinnainen
 LI7 Vaellus, paikallinen valinnainen
 LI8 Vaellus, paikallinen valinnainen

MU1 Intro – kaikki soimaan, pakollinen
 MU2 Syke – soiva ilmaisu, pakollinen
 MU3 Globaali uteliaisuus, valtakunnallinen valinnainen
 MU4 Demo – luovasti yhdessä, valtakunnallinen valinnainen
 MU5 Käytännön musisointi, paikallinen valinnainen

KU1 Omat kuvat ja jaetut kulttuurit, pakollinen
 KU2 Ympäristön tilat, paikat ja ilmiöt, pakollinen
 KU3 Kuva viestii ja vaikuttaa, valtakunnallinen valinnainen
 KU4 Taiteen monet maailmat, valtakunnallinen valinnainen

OP1 Minä opiskelijana, pakollinen
 OP2 Jatko-opinnot, työelämä ja tulevaisuus, pakollinen
 OP3 Opiskelu- ja tvt -taidot, paikallinen valinnainen

TO1 Tiedeleiri, paikallinen teemaopintojakso
 TO2 Elävät klassikot, paikallinen teemaopintojakso
 TO3 Taidetta kaikilla aisteilla, paikallinen teemaopintojakso
 TO4 Kansainvälisyyttä käytännöllisesti, paikallinen teemaopintojakso

KULD2 Kuvataiteen lukiodiplomi, valtakunnallinen valinnainen
 MULD6 Musiikin lukiodiplomi, valtakunnallinen valinnainen
 LILD4 Liikunnan lukiodiplomi, valtakunnallinen valinnainen

HEV1 Hevosenhoito 1, paikallinen valinnainen
 HEV2 Hevosenhoito 2, paikallinen valinnainen
 RAT1 Ratsastus 1, paikallinen valinnainen
 RAT2 Ratsastus 2, paikallinen valinnainen
 RAT3 Ratsastus 3, paikallinen valinnainen
 RAT4 Ratsastus 4, paikallinen valinnainen
 RAT5 Ratsastus 5, paikallinen valinnainen
 RAT6 Ratsastus 6, paikallinen valinnainen

10.5. Kurssiluettelo LOPS 2016

Äi;Äidinkieli ja kirjallisuus, suomen kieli ja kirjallisuus;lu pakollinen aine
 ÄI1;Tekstit ja vuorovaikutus;lu pakollinen kurssi
 ÄI2;Kieli, kulttuuri ja identiteetti;lu pakollinen kurssi
 ÄI3;Kirjallisuuden keinoja ja tulkintaa;lu pakollinen kurssi
 ÄI4;Tekstit ja vaikuttaminen;lu pakollinen kurssi
 ÄI5;Teksti ja konteksti;lu pakollinen kurssi
 ÄI6;Nykykulttuuri ja kertomukset;lu pakollinen kurssi
 ÄI7;Puhe- ja vuorovaikutustaitojen syventäminen;lu syventävä kurssi
 ÄI8;Kirjoittamistaitojen syventäminen;lu syventävä kurssi
 ÄI9;Lukutaitojen syventäminen;lu syventävä kurssi
 ÄI10;Ilmaisun iloa;lu paikallinen syventävä kurssi
 ÄI11;Suomen kieli ja kielenhuolto;lu paikallinen syventävä kurssi
 ÄI12;Lukuintoa;lu paikallinen syventävä kurssi
 ÄI13 Luovan kirjoittamisen kurssi; lu paikallinen syventävä kurssi

S2;Äidinkieli ja kirjallisuus, suomi toisena kielenä ja kirjallisuus;lu pakollinen aine
 S201;Tekstit ja vuorovaikutus;lu pakollinen kurssi
 S202;Kieli, kulttuuri ja identiteetti;lu pakollinen kurssi
 S203;Kirjallisuuden keinoja ja tulkintaa;lu pakollinen kurssi
 S204;Tekstit ja vaikuttaminen;lu pakollinen kurssi
 S205;Teksti ja konteksti;lu pakollinen kurssi
 S206;Nykykulttuuri ja kertomukset;lu pakollinen kurssi
 S207;Puhe- ja vuorovaikutustaitojen syventäminen;lu syventävä kurssi
 S208;Kirjoittamistaitojen syventäminen;lu syventävä kurssi
 S209;Lukutaitojen syventäminen;lu syventävä kurssi

Rub;Ruotsi, B1-oppimäärä;lu pakollinen aine
 Rub0;Kertauskurssi lukion aloittaville;lu paikallinen syventävä kurssi
 Rub1;Minun ruotsini;lu pakollinen kurssi
 Rub2;Hyvinvointi ja ihmissuhteet;lu pakollinen kurssi
 Rub3;Kulttuuri ja mediat;lu pakollinen kurssi
 Rub4;Monenlaiset elinympäristömme;lu pakollinen kurssi
 Rub5;Opiskelu- ja työelämää ruotsiksi;lu pakollinen kurssi
 Rub6;Viesti ja vaikutta puhuen;lu syventävä kurssi
 Rub7;Kestävä elämäntapa;lu syventävä kurssi
 Rub8;Suullisen kielitaidon kurssi;lu paikallinen syventävä kurssi
 Rub9;Abikurssi;lu paikallinen syventävä kurssi

Rub20;Kielikerho (9.lk);lu soveltava kurssi

Ena;Englanti, A-oppimäärä;lu pakollinen aine
 Ena0;Kertauskurssi lukion aloittaville;lu paikallinen syventävä kurssi
 Ena1;Englannin kieli ja maailmani;lu pakollinen kurssi
 Ena2;Ihminen verkostoissa;lu pakollinen kurssi
 Ena3;Kulttuuri-ilmiöitä;lu pakollinen kurssi
 Ena4;Yhteiskunta ja ympäröivä maailma;lu pakollinen kurssi
 Ena5;Tiede ja tulevaisuus;lu pakollinen kurssi
 Ena6;Opiskelu, työ ja toimeentulo;lu pakollinen kurssi
 Ena7;Kestävä elämäntapa;lu syventävä kurssi
 Ena8;Viesti ja vaikutu puhuen;lu syventävä kurssi
 Ena9;Abikurssi;lu paikallinen syventävä kurssi
 Ena10;Kielikerho (9.lk);lu soveltava kurssi

Sab;Saksa, B3-oppimäärä;lu valinnainen aine
 Sab1;Tutustutaan toisiimme ja uuteen kieleen;lu syventävä kurssi
 Sab2;Matkalla maailmassa;lu syventävä kurssi
 Sab3;Elämän tärkeitä asioita;lu syventävä kurssi
 Sab4;Monenlaista elämää;lu syventävä kurssi
 Sab5;Hyvinvointi ja huolenpito;lu syventävä kurssi
 Sab6;Kulttuuri ja mediat;lu syventävä kurssi
 Sab7;Opiskelu, työ ja tulevaisuus;lu syventävä kurssi
 Sab8;Yhteinen maapallomme;lu syventävä kurssi
 Sab9;Abikurssi;lu paikallinen syventävä kurssi

May;Matematiikan yhteinen opintokokonaisuus;lu pakollinen aine
 May1;Luvut ja lukujonot;lu pakollinen kurssi

Maa;Matematiikan pitkä oppimäärä;lu pakollinen aine
 Maa2;Polynomifunktiot ja -yhtälöt;lu pakollinen kurssi
 Maa3;Geometria;lu pakollinen kurssi
 Maa4;Vektorit;lu pakollinen kurssi
 Maa5;Analyttinen geometria;lu pakollinen kurssi
 Maa6;Derivaatta;lu pakollinen kurssi
 Maa7;Trigonometriset funktiot;lu pakollinen kurssi
 Maa8;Juuri- ja logaritmfunktiot;lu pakollinen kurssi
 Maa9;Integraalilaskenta;lu pakollinen kurssi
 Maa10;Todennäköisyys ja tilastot;lu pakollinen kurssi
 Maa11;Lukuteoria ja todistaminen;lu syventävä kurssi
 Maa12;Algoritmit matematiikassa;lu syventävä kurssi
 Maa13;Differentiaali- ja integraalilaskennan jatkokurssi;lu syventävä kurssi
 Maa14;Abikurssi;lu paikallinen syventävä kurssi
 Maa15 yo-tehtävien harjoittelua, paikallinen syventävä kurssi
 Maa16 vaativat yo-tehtävät, paikallinen syventävä kurssi

Mab;Matematiikan lyhyt oppimäärä;lu pakollinen aine
 Mab2;Lausekkeet ja yhtälöt;lu pakollinen kurssi
 Mab3;Geometria;lu pakollinen kurssi
 Mab4;Matemaattisia malleja;lu pakollinen kurssi
 Mab5;Tilastot ja todennäköisyys;lu pakollinen kurssi
 Mab6;Talousmatematiikka;lu pakollinen kurssi
 Mab7;Matemaattinen analyysi;lu syventävä kurssi
 Mab8;Tilastot ja todennäköisyys II;lu syventävä kurssi
 Mab9; lyhyen matematiikan kertauskurssi, paikallinen syventävä kurssi

Bi;Biologia;lu pakollinen aine

Bi1;Elämä ja evoluutio;lu pakollinen kurssi
 Bi2;Ekologia ja ympäristö;lu pakollinen kurssi
 Bi3;Solu ja perinnöllisyys;lu syventävä kurssi
 Bi4;Ihmisen biologia;lu syventävä kurssi
 Bi5;Biologian sovellukset;lu syventävä kurssi
 BI6;Abikurssi;lu soveltava kurssi
 BI7;Harrastuskurssi(itsenäisesti suoritettava);lu soveltava kurssi

Ge;Maantiede;lu pakollinen aine
 Ge1;Maailma muutoksessa;lu pakollinen kurssi
 Ge2;Sininen planeetta;lu syventävä kurssi
 Ge3;Yhteinen maailma;lu syventävä kurssi
 Ge4;Geomedia – tutki, osallistu ja vaikuta;lu syventävä kurssi
 Ge5;Abikurssi;lu paikallinen syventävä kurssi

Fy;Fysiikka;lu pakollinen aine
 Fy1;Fysiikka luonnontieteenä;lu pakollinen kurssi
 Fy2;Lämpö;lu syventävä kurssi
 Fy3;Sähkö;lu syventävä kurssi
 Fy4;Voima ja liike;lu syventävä kurssi
 Fy5;Jaksollinen liike ja aallot;lu syventävä kurssi
 Fy6;Sähkömagnetismi;lu syventävä kurssi
 Fy7;Aine ja säteily;lu syventävä kurssi
 Fy8;Fysiikan kertauskurssi;lu paikallinen syventävä kurssi
 Fy9;Tähtitiede;lu paikallinen syventävä kurssi

Ke;Kemia;lu pakollinen aine
 Ke1;Kemiaa kaikkialla;lu pakollinen kurssi
 Ke2;Ihmisen ja elinympäristön kemialla;lu syventävä kurssi
 Ke3;Reaktiot ja energia;lu syventävä kurssi
 Ke4;Materiaalit ja teknologia;lu syventävä kurssi
 Ke5;Reaktiot ja tasapaino;lu syventävä kurssi
 Ke6;Kemian ja fysiikan työkurssi;lu paikallinen syventävä kurssi
 Ke7;Kemian kertauskurssi;lu paikallinen syventävä kurssi

Fi;Filosofia;lu pakollinen aine
 Fi1;Johdatus filosofiseen ajatteluun;lu pakollinen kurssi
 Fi2;Etiikka;lu pakollinen kurssi
 Fi3;Yhteiskuntafilosofia;lu syventävä kurssi
 Fi4;Tieto, tiede ja todellisuus;lu syventävä kurssi

Ps;Psykologia;lu pakollinen aine
 Ps1;Psyykinen toiminta ja oppiminen;lu pakollinen kurssi
 Ps2;Kehittyvä ihminen;lu syventävä kurssi
 Ps3;Tietoa käsittelevä ihminen;lu syventävä kurssi
 Ps4;Tunteet, psyykinen hyvinvointi ja mielenterveys;lu syventävä kurssi
 Ps5;Yksilöllinen ja yhteisöllinen ihminen;lu syventävä kurssi
 Ps6;Abikurssi;lu paikallinen syventävä kurssi
 Ps7;Mielenterveys ja sosiaalipsykologia;lu paikallinen syventävä kurssi

Hi;Historia;lu pakollinen aine
 Hi1;Ihminen ympäristön ja yhteiskuntien muutoksessa;lu pakollinen kurssi
 Hi2;Kansainväliset suhteet;lu pakollinen kurssi
 Hi3;Itsenäisen Suomen historia;lu pakollinen kurssi
 Hi4;Eurooppalaisen maailmankuvan kehitys;lu syventävä kurssi
 Hi5;Ruotsin itämaasta Suomeksi;lu syventävä kurssi
 Hi6;Maailman kulttuurit kohtaavat;lu syventävä kurssi

Yh;Yhteiskuntaoppi;lu pakollinen aine
 Yh1;Suomalainen yhteiskunta;lu pakollinen kurssi
 Yh2;Taloustieto;lu pakollinen kurssi
 Yh3;Suomi, Eurooppa ja muuttuva maailma;lu pakollinen kurssi
 Yh4;Kansalaisen lakitieto;lu syventävä kurssi

Ue;Uskonto;lu pakollinen aine
 Ue1;Uskonto ilmiönä – kristinuskon, juutalaisuuden ja islamin jäljillä;lu pakollinen kurssi
 Ue2;Maailmanlaajuinen kristinusko;lu pakollinen kurssi
 Ue3;Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä;lu syventävä kurssi
 Ue4;Uskonto suomalaisessa yhteiskunnassa;lu syventävä kurssi
 Ue5;Uskonnot tieteessä, taiteessa ja populaarikulttuurissa;lu syventävä kurssi
 Ue6;Uskonnot ja media;lu syventävä kurssi
 Ue7;Abikurssi;lu paikallinen syventävä kurssi

Et;Elämäkatsomustieto;lu pakollinen aine
 Et1;Maailmankatsomus ja kriittinen ajattelu;lu pakollinen kurssi
 Et2;Ihminen, identiteetti ja hyvä elämä;lu pakollinen kurssi
 Et3;Yksilö ja yhteisö;lu syventävä kurssi
 Et4;Kulttuurit katsomuksen muovaajina;lu syventävä kurssi
 Et5;Katsomusten maailma;lu syventävä kurssi
 Et6;Teknologia, maailmankatsomukset ja ihmiskunnan tulevaisuus;lu syventävä kurssi

Te;Terveystieto;lu pakollinen aine
 Te1;Terveyden perusteet;lu pakollinen kurssi
 Te2;Ihminen, ympäristö ja terveys;lu syventävä kurssi
 Te3;Terveyttä tutkimassa;lu syventävä kurssi
 Te4;Terveystiedon kertauskurssi;lu paikallinen syventävä kurssi

Li;Liikunta;lu pakollinen aine
 Li1;Energiaa liikunnasta;lu pakollinen kurssi
 Li2;Aktiivinen elämäntapa;lu pakollinen kurssi
 Li3;Terveyttä liikkuen;lu syventävä kurssi
 Li4;Yhdessä liikkuen;lu syventävä kurssi
 Li5;Hyvinvointia liikkuen;lu syventävä kurssi
 Li6;Retkeilykurssi;lu paikallinen syventävä kurssi
 Li7;Retkeilykurssi;lu paikallinen syventävä kurssi
 Li8;Retkeilykurssi;lu paikallinen syventävä kurssi

Mu;Musiikki;lu pakollinen aine
 Mu1;Musiikki ja minä;lu pakollinen kurssi
 Mu2;Musiikkiääninen Suomi;lu pakollinen kurssi
 Mu3;Ovet auki musiikille;lu syventävä kurssi
 Mu4;Musiikki viestii ja vaikuttaa;lu syventävä kurssi
 Mu5;Musiikkitekniikkakurssi;lu paikallinen syventävä kurssi
 Mu6;Kamarimusiikkikurssi;lu paikallinen syventävä kurssi

Ku;Kuvataide;lu pakollinen aine
 Ku1;Kuvat ja kulttuurit;lu pakollinen kurssi
 Ku2;Muotoillut ja rakennetut ympäristöt;lu pakollinen kurssi
 Ku3;Osallisena mediassa;lu syventävä kurssi
 Ku4;Taiteen monet maailmat;lu syventävä kurssi

Op;Opinto-ohjaus;lu pakollinen aine
 Op1;Minä opiskelijana;lu pakollinen kurssi
 Op2;Jatko-opinnot ja työelämä;lu pakollinen kurssi
 Op3 (TVT): Opiskelu- ja TVT –taidot; lu paikallinen syventävä kurssi

To;Teemaopinnot;lu valinnainen aine
To1;Monitieteinen ajattelu: tiedekurssi;lu syventävä kurssi
To2;Tutkiva työskentely teknologiassa: Siikajoen lukion tiedejulkaisu;lu syventävä kurssi
To3;Osaaminen arjessa: Jaa, osallistu ja vaikuta!;lu syventävä kurssi
To4, Kansainvälisyyskurssi, lu paikallinen syventävä kurssi

Ld;Lukioidiplomit;lu valinnainen aine
Ld;Kuvataiteen lukioidiplomi;lu soveltava kurssi
Ld: Musiikin lukioidiplomi; lu soveltava kurssi
Ld: Liikunnan lukioidiplomi; lu soveltava kurssi

Ta;Taiteiden väliset kurssit;lu valinnainen aine
Ta3;Taidetta kaikilla aisteilla;lu soveltava kurssi

Rat;Ratsastuskurssit;lu valinnainen aine
Rat1;Ratsastus 1;lu soveltava kurssi
Rat2;Ratsastus 2;lu soveltava kurssi
Rat3;Ratsastus 3;lu soveltava kurssi
Rat4;Ratsastus 4;lu soveltava kurssi
Rat5;Ratsastus 5;lu soveltava kurssi
Rat6;Ratsastus 6;lu soveltava kurssi

Rav;Raviurheilu;lu valinnainen aine
Rav1;Raviurheilu 1;lu soveltava kurssi
Rav2;Raviurheilu 2;lu soveltava kurssi
Rav3;Raviurheilu 3;lu soveltava kurssi
Rav4;Raviurheilu 4;lu soveltava kurssi

Elä;Eläinlääkintä;lu valinnainen aine
Elä1;Eläinlääkintä 1;lu soveltava kurssi
Elä2;Eläinlääkintä 2;lu soveltava kurssi
Elä3;Eläinlääkintä 3;lu soveltava kurssi
Elä4;Hevosen fysiologia ja anatomia;lu soveltava kurssi

Hev;Hevosenhoito;lu valinnainen aine
Hev1;Hevosenhoito;lu soveltava kurssi
Hev2;Hevosen hoito, ruokinta 1;lu soveltava kurssi
Hev3;Rehut ja ruokinta 2;lu soveltava kurssi
Hev4;Kengitys ja kavionhoito;lu soveltava kurssi
Hev5;Islanninhevoskurssi;lu soveltava kurssi
Hev6;Nahkatyökurssi;lu soveltava kurssi

11. LUKION OPPIKIRJAT LUKUVUONNA 2020-2021

Lukio hankkii syksyllä 2021 ja sen jälkeen aloittaville opiskelijoille oppikirjat ja -materiaalit. Tätä aiemmin aloittaneiden opiskelijoiden hankinnat ovat omakustanteisia ja opiskelijan omalla vastuulla. Opiskelijalla tulee olla kurssin oppikirjat kurssin alkaessa. Kirjoja voit hankkia alla olevien nettiosoitteiden kautta

www.suomalainen.com

www.jamera.net

Huomioi, että ostat oikean opetussuunnitelman kirjoja. 20A ja 19A ryhmien opetussuunnitelma on LOPS2016!

ÄIDINKIELI

19A ja 20A kurssikirjat: Kirjoista voi hankkia paperisen tai digikirjan.

ÄI4 Erra, Tammela: Jukola 4, Sanoma Pro, ISBN 978-952-63-0514-1

ÄI5 Heikkonen, Mäkikalli: Jukola 5, Sanoma Pro, ISBN 978-952-63-0687-2

ÄI6 Hakalin, Heikkonen, Mäkikalli, Sulopuisto: Jukola 6, Sanoma Pro, ISBN 978-952-63-0688-9

ÄI7 Junttila, Tammela: Jukola 7, Sanoma Pro, ISBN 978-952-63-0684-1

ÄI8 ja ÄI9

ÄI10 Ei oppikirjaa

ÄI11 Kouki, Karhumäki, Eeva, Kytömäki: Kielikirja, Sanoma Pro, ISBN 978-952-63-0375-8

ÄI12 Ei oppikirjaa

ÄI13 Huotarinen. Kaseva, Närhi, Tuominen: Särnä - Luova kirjoittaminen, Otava. ISBN 978-951-25962-6

Koko lukion ajaksi lisäksi 20A ja 19A:

Karhumäki, Kouki: Tekstiopas, ISBN 978-952-63-0386-4, muutama kappale koululla lainattavana

Kouki, Karhumäki, Eeva, Kytömäki: Kielikirja, ISBN 978-952-63-0375-8

SUOMI TOISENA KIELENÄ**19A ja 20A kurssikirjat:**

S24 Eloranta, N. - Lehtosaari, H.: Kipinä 3 - 4: suomea lukioon. Finn Lectura. ISBN: 978-951-792-851-1.

S25 Eloranta, N. - Lehtosaari, H.: Kipinä 5 - 6: suomea lukioon. Finn Lectura. ISBN: 978-951-792-559-4.

S26 Eloranta, N. - Lehtosaari, H.: Kipinä 5 - 6: suomea lukioon. Finn Lectura. ISBN: 978-951-792-559-4.

A-ENGLANTI**20A ja 19A kurssikirjat**

ENA4 Daffue-Karsten, ym. On Track 4. Sanoma Pro. ISBN 978 952 63 3441 7

ENA5 Daffue-Karsten, ym. On Track 5. Sanoma Pro. ISBN 978 952 63 3538 4

ENA6 Daffue-Karsten, ym. On Track 6. Sanoma Pro. ISBN 978 952 63 3524 7

ENA7 Daffue-Karsten, ym. On Track 7. Sanoma Pro. ISBN 978 952 63 4433 1

ENA8 Daffue-Karsten, ym. On Track 8. Sanoma Pro. ISBN 978 952 63

ENA9 Säteri, ym. Perfect Sanoma Pro 9789510345894

B1-RUOTSI.**20A ja 19A kurssikirjat**

RUB3 Blom ym. FOKUS Kurs 3 OTAVA 978-951-1-28708-7

RUB4 Blom ym. FOKUS Kurs 4 OTAVA 978-951-1-28370-6

RUB5 Blom ym. FOKUS Kurs 5 OTAVA 978-951-1-28756-8

RUB6 Blom ym. FOKUS Kurs 6 OTAVA 978-951-1-30755-6

RUB7 Blom ym. FOKUS Kurs 7 OTAVA 978-951-1-31378-6

RUB9 Kaunisto ym. FOKUS abi (vain digikirja) OTAVA 978-951-1-34723-1

SAKSA**20A ja 19A kurssikirjat**

SAB4 Bär ym. Magazin.de 4 OTAVA 978-951-1-29294-4

- SAB5 Bär ym. Magazin.de 5 OTAVA 978-951-1-30782-2
- SAB6 Bär ym. Magazin.de 6 OTAVA 978-951-1-31265-9
- SAB7 Bär ym. Magazin.de 7 OTAVA 978-951-1-31266-6
- SAB8 Bär ym. Magazin.de 8 OTAVA 978-951-1 31267-3

PITKÄ MATEMATIIKKA

20A ja 19A kurssikirjat

- MAA5 Tekijä Pitkä matematiikka 5 Analyyttinen Geometria Sanomapro ISBN 978-852-63-2923-9
- MAA6 Tekijä Pitkä matematiikka 6 Derivaatta SanomaPro ISBN 978-952-63-4529-1
- MAA7 Tekijä Pitkä matematiikka 7 Trigonometriset funktiot SanomaPro ISBN 978-952-63-4530-7
- MAA8 Tekijä Pitkä matematiikka 8 Juuri- ja logaritmfunktiot SanomaPro ISBN 978-952-63-4531-4
- MAA9 Tekijä Pitkä matematiikka 9 Integraalilaskenta SanomaPro ISBN 978-952-63-4532-1
- MAA10 Tekijä Pitkä matematiikka 10 Todennäköisyys ja tilastot SanomaPro ISBN 978-952-63-4533-8
- MAA11 Tekijä Pitkä matematiikka 11 Lukuteoria ja todistaminen SanomaPro ISBN 978-952-63-0469-4
- MAA12 Tekijä Pitkä matematiikka 12 Algoritmit matematiikassa SanomaPro ISBN 978-952-63-4534-5
- MAA13 Tekijä pitkä matematiikka 13 Differentiaali- ja integraalilaskennan jatkokurssi SanomaPro ISBN 978-952-63-4701-1
- MAA14 Ilmoitetaan myöhemmin

LYHYT MATEMATIIKKA

20A ja 19A kurssikirjat

- MAB4 Tekijä Lyhyt matematiikka 4 Matemaattisia malleja SanomaPro ISBN 978-952-63-4418-8
- MAB5 Tekijä Lyhyt matematiikka 5 Tilastot ja todennäköisyys SanomaPro ISBN 978-952-63-4540-6

MAB6 Tekijä Lyhyt matematiikka 6 Talousmatematiikka SanomaPro ISBN 978-952-63-4541-3

MAB7 Tekijä Lyhyt matematiikka 7 Matemaattinen analyysi SanomaPro ISBN 978-952-63-4542-0

MAB8 Tekijä Lyhyt matematiikka 8 Tilastot ja todennäköisyys II SanomaPro ISBN 978-952-63-4823-0

MAB9 Huippu Kertaus digikirja 6 kk ONL (UUSI VERSIO) 978-951-1-35149-8

FYSIIKKA

20A ja 19A kurssikirjat

FY4 Fysiikka 4 Voima ja liike SanomaPro ISBN 978-952-63-3515-5

FY5 Fysiikka 5 Jaksollinen liike ja aallot SanomaPro ISBN 978-952-63-3516-2

FY6 Fysiikka 6 Sähkömagnetismi SanomaPro ISBN 978-952-63-3517-9

FY7 Fysiikka 7 Aine ja säteily SanomaPro ISBN 978-952-63-3519-3

FY8 (abi) YO kertaus Fysiikka digimateriaali (ilmoitetaan myöhemmin)

FY9 (tähtitiede) Polaris. Koulun tähtitieto. Ursa ISBN 978-952-53-2975-9

KEMIA

20A ja 19A kurssikirjat

KE3 Mooli 3, Reaktiot ja energia Otava ISBN: 9789511294337

KE4 Mooli 4, Materiaalit ja teknologia Otava ISBN-13: 9789511294313, ISBN-10: 9511294318

KE5 Mooli 5, Reaktiot ja tasapaino Otava ISBN-13 : 9789511294320, ISBN-10: 9511294326

KE6 (ei kirjaa)

KE7 Mooli kertaus digikirja 6 kk ONL (OPS16)

BIOLOGIA**20A ja 19A kurssikirjat**

- BI2 Happonen ym. BIOS 2 Ekologia ja ympäristö SanomaPro 978-952-63-3789-0
- BI3 Happonen ym. BIOS 3 Solu ja perinnöllisyys SanomaPro 978-952-63-4248-1
- BI4 Happonen ym. BIOS 4 Ihmisen biologia Sanoma Pro 978-952-63-4605-2
- BI5 Happonen ym. BIOS 5 Biologian sovellukset Sanomapro 978-952-63-4638-0
- BI6/Abi Ei oppikirjaa

MAANTIEDE**20A ja 19A kurssikirjat**

- GE 2 Cantell, Jutila, Lappalainen & Sorvali: GEOS 2, Sininen planeetta SanomaPro 978-952-63-4179-8
- GE3 Cantell, Jutila, Kolehmainen, Lappalainen & Sorvali GEOS 3, Yhteinen maailma SanomaPro 978-952-63-4612-0
- GE4 Cantell, Jutila, Kolehmainen, Lappalainen & Sorvali GEOS 4 Geomedia - tutki, osallistu ja vaikuta Sanomapro 978-952-63-4617-5
- GE5/abi Ei oppikirjaa

ELÄMÄNKATSOMUSTIETO**20A ja 19A kurssikirjat**

- ET2 Ihminen, identiteetti ja hyvä elämä Studeo, digimateriaali
- ET3 Yksilö ja yhteisö Studeo, digimateriaali
- ET4 Kulttuurit katsomuksen muovaajina, Studeo, digimateriaali

TERVEYSTIETO**20A ja 19A kurssikirjat**

- TE2 Lukion Syke 2, Ihminen, ympäristö ja terveys, Edita ISBN 978-951-37-6808-9
- TE3 Lukion Syke 3 Terveyttä tutkimassa, Edita ISBN 978-951-37-6810-2

USKONTO

20A ja 19A kurssikirjat

- UE2 Uusi arkki 2: Maailmanlaajuinen kristinusko. EDITA 978-951-37-6728-0
- UE4 Uusi arkki 4: Uskonto suomalaisessa yhteiskunnassa. EDITA 978-951-37-6953-6
- UE5 Uusi arkki 5-6: Uskonto tieteessä, taiteessa ja mediassa EDITA 978-951-37-7187-4
- UE6 Uusi arkki 5-6: Uskonto tieteessä, taiteessa ja mediassa EDITA 978-951-37-7187-4

PSYKOLOGIA

20A ja 19A kurssikirjat

- PS3 Skeema 3: Tietoa käsittelevä ihminen EDITA 978-951-37-6841-6
- PS4 Skeema 4: Tunteet, psyykkinen hyvinvointi ja mielenterveys EDITA 978-951-37-7016-7
- PS5 Skeema 5: Yksilöllinen ja yhteisöllinen ihminen EDITA 978-951-37-7017-4
- PS6 Kurssilla käytetään kertauksen apuna peruskurssien oppikirjoja.
- PS7 Kurssilla käytetään apuna ps 4 ja ps 5 kurssin oppikirjoja.

FILOSOFIA

20A ja 19A kurssikirjat

- FI2 Argumentti 2: Etiikka. Sanomapro 978-952-63-4126-2
- FI3 Argumentti 3: Yhteiskuntafilosofia. Sanomapro 978-952-63-4633-5
- FI4 Argumentti 4: Tieto, tiede ja todellisuus. Sanomapro 978-952-63-4919-0

HISTORIA

20A ja 19A kurssikirjat

- HI2 Historia ajassa 2. Sanomapro 978-952-63-3542-1

- HI3 Kaikkien aikojen historia 3 Itsenäisen Suomen historia. Edita. 978-951-37-7007-5
- HI4 Historia ajassa 4. Sanomapro. 978-952-63-4154-5
- HI5 Historia ajassa 5. Sanomapro. 978-952-63-4155-2
- HI6 Historia ajassa 6. Sanomapro 978-952-63-4156-9

YHTEISKUNTAOPPI

20A ja 19A kurssikirjat

- YH2 Forum 2 Taloustieto. Otava 978-951-1-29129-9 tai 978-951-1-325871
- YH3 Forum 3 Suomi, Eurooppa ja muuttuva maailma. Otava 978-9-5113-25888
- YH4 Jokaisen laki Sanoma Pro 978-952-63-5036-3

OPINTO-OHJAUS (ei kirjaa)

KUVATAIDE (ei kirjaa)

MUSIIKKI (ei kirjaa)